

Микола Ісаєв

Микола Ісаєв потрапив на Чорнобильську АЕС у 1977 році за розподіленням після закінчення Одеського політехнічного інституту. І на день аварії вже мав певний досвід роботи на різних інженерно-технічних посадах. Навесні 1986 року складав екзамени на нову посаду. І саме 26 квітня вперше вийшов на роботу у якості начальника зміни хімічного цеху.

- Цей день, 26 квітня, мені запам'ятався назавжди, - розповідає Микола Всісевич. - Вже по дорозі на станцію побачив, що коїться щось незвичайне. Автомобілі з Білорусі, які у вихідні приїздили до нас на ринок, стояли у лісі. Будівельники чекають на транспорт,

ДЕНЬ - ПАМ'ЯТНИЙ НАЗАВЖДИ

Правду про аварію приховували навіть від персоналу ЧАЕС

а їх на станцію не везуть. Міліціонери на дорогах з автоматами стоять. Думаю, може хтось із в'язниці втік?

Коли їхали, побачили, що на четвертому енергоблоці відсутня верхівка реактора. Приїхали. Дивлюсь - дозиметри розкидано. А вони ж у нас були іменні, з табельними номерами. Я свого так і не знайшов тоді.

Але нас заспокоювали, що все нормально. Немовби кришку реактора паром знесло, а сам реактор цілий. І подивитись не було як, бо машинний зал задуляв розвал.

По зміні я міняв Олександра Авінікова і Василя Брика. В цей час Василя почало нудити. Я його питаю, чи не переїв він? Нас тоді годували добре, аж на 1 карбованець 50 копійок. А це ж тоді були гроші. Але він відповів, що ходив із Сергієм Акулініним по деаераторній етажерці до сьомої і восьмої турбін і бачив уламки графіту. Покрівля там пробита.

Але я не повірив. Подумав, що Василь щось переплутав. Бо ж нас запевняли, що реактор не зруйновано. Хоча міг би і зрозуміти, що уламки графіту, якщо вони справді були, свідчать зовсім про інше.

Потім згадав, що нудота з'являється тоді, коли людина отримує не менш як 100 рентгенів. Ось тоді вперше відчув небезпеку. Накапав йоду у склянку з водою і випив для профілактики.

Потім передали наказ залишити на робочих місцях по одній людині, а всім іншим зібратися у сховищі. Я залишився. Вся вимірювальна апаратура зашкалювала, бо з ЧАЕС електроенергію постачали за кордон. І коли зупинявся один блок, інші видавали енергію за нього, працювали на межі можливого. Потім почала спрацьовувати аварійна сигналізація, попереджуючи про високі рівні опромінення. І нікого навкруги, пусто.

Звичайно, в суботу у нас було досить багатолюдно, бо в цей день проводили планово-попереджувальні ремонти. А тут нікого. Незрозуміло. Зателефонував на блок, але ніхто мені не відповів. Тоді пішов сам з'ясовувати, що і як. Спершу зустрів турбініста. Потім біля цита керування побачив Володимира Хом'яченка, інших працівників. Всі були у великій напрузі.

Зміну нам привезли із запізненням: замість 15-30 у 18-00. Повезли нас до-

дому. Дивлюсь, сидять будівельники поруч з будинками, п'ють вино і дивляться в бік четвертого енергоблоку. А коло них школярі молодших класів бігають із папірцями і кричать: "Радіація, радіація, радіація..."

Всю ніч ми з дружиною не спали, дивились із вікна кухні на четвертий енергоблок. А над реактором час від часу з'являлися червоні сполохи, він "пихкав" як діючий вулкан.

Коли наступного дня приїхали на роботу, нам сказали, що до м. Прип'яті вже приїхало 1400 автобусів і всіх мешканців міста буде евакуйовано.

О 15-30 наступна зміна не приїхала. Ми вже помирати готувались. Було відімкнено сигналізацію, по низу блоку пішла радіоактивна вода.

Я відпрацював 5 днів квітня, які залишались, і увесь травень. А з червня вже працював вахтовим методом до 1988 року. Потім ще три роки, до 1991-го в Комплексній експедиції Інституту атомної енергії ім. Курчатова старшим інженером науково-дослідного відділу - всередині об'єкта "Укриття".

Записав Юрій ДРОНЖКЕВИЧ